

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Syntagma Iuris || Vniversi, Atqve Legvm || Pene Omnivm
Gentivm, Et || Rervm Pvblicarvm Præcipvarvm,||**

Grégoire, Pierre

Francofurti ad Mœnum, M.D.XCIX.

VD16 VD16 G 2999

6 de Temporis initio, medio, & fine considerando in vsucapione: & e
vsurpatione seu interceptione vsucapionis.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-97739](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-97739)

§. putatam ad verb. ratiū, de postul. Andr. Sicul. ad Clemen. 1. in verb. restringere. de indic. Gemes ad reg. de trien. possess. q. 1. in prin. Et hoc maxime referendum esse existimo, non omnium quia a maioribus constituta sunt. rationem reddi posse, l. non omnium. ff. de legib. Et ista tempora distingui oportuit pro negotiorum qualitate, prout sufficere visa sunt ad admonendos de minoribus, ut rerum suarum curam non negligerent. §. Cum hoc placitum, de vsucap. nota, in l. si quando, de resc. Et proinde aliis atque aliis seculis, diuersa placuerūt.

¶ Neque igitur prescriptiones triginta vel quadraginta annorum, quae longissimae dicuntur, fuerunt iure Pandectarum, vel antiqui Codicis inductae, sed nuperime, gl. in l. Iulianus, 17. ad ver. militi, ex quibus casu maior. P. gl. in §. 1. in ver. antiqua, ut eccles. Roman. 100. pro gau. in Authen. in l. Pomponius. §. cum quis, in verb. vicis, de acq. possess. P. gl. mag. in §. 1. de per. et tempor. actio. Capolla in tract. de vsucap. pro dote, nu. 8. vnde & quaedam impraescripibilia in antiquis iuribus inuenies, quae nunc dicuntur praescripibilia, in proxime citat. glossis.

¶ Itaque igitur praescriptiones sunt hac ratione in genere tres species vsucapionum seu praescriptionum. Prior, est proprie dicta vsucapio in rebus mobilibus, quae tantum procedit cum titulo & bona fide, l. 1. de vsucap. transf. Secunda est, dicta longi temporis 10. ann. inter praesentes, & 20. inter absentes, in rebus immobilibus, cum titulo & bona fide, l. 1. de vsucap. tot. tit. de praescrip. lon. temp. por. 10. vel 20. ann. Tertia est 30. vel 40. annorum, quae sine titulo & bona fide dicitur iure ciuili procedere, adiecta legibus nouis, de qua non meminerūt iura Pandectarum, & priora Codicis Iustiniani, l. si quis emtionis, de praescrip. 30. vel 40. annor. Et proinde quae propter malam fidem antiquis legibus impraescripibilia dicebantur, vel de defectu tituli, tunc hac praescriptione 30. vel 40. annis praescribuntur. Exemplum sit in re furtiua, quam diximus non posse praescribi vetante lege Attinia, §. 6. 2. quae tamen 30. annis praescribitur, l. 1. §. 1. de anna. excep. tit. si in l. sicut, de praescrip. 30. vel 40. an. C. l. cum querebatur, vnde vi. C.

De Temporibus in initio, medio, & fine considerando in vsucapione: & de Usurpatione seu Interceptione vsucapionis. Cap. 6.

1. Praescriptionis tempus ex initio, medio, & sine pendendum.
2. Temporis vsucapionum, vnde iudicandum initium.
3. Annua pensio & census a quo tempore praescribantur.
4. Usurpatio quid.
5. Vsucapionis interruptio vel naturaliter, vel ciuilitate sit: & quomodo utraque vide, §. nu. 6. 7. 8. & 9.
10. Praescriptio suspenditur aliquando, & non interruptitur. Exempla in nu. 11. 12. 13. & seq.

¶ Quia iam ostendimus determinatum esse tempus vsucapionis seu praescriptionis, liquet & obseruandum esse initium, continuationem, & finem temporis. Sic Vlpianus l. in vsucapionibus, 6. de vsucap. P. in vsucapionibus, non a momento in momento, sed totum postremum diem computauimus. Ideoque, idem in l. deoq. 7. eod. qui hora sexta dies Calendarum Ianuariarum possidere coeperit, hora sexta noctis praedictae Calendarum Ianuariarum implet vsucapionem. Venuleius autem Iuriconsultus respondit, l. in vsucapione, 15. de diuer. et temp. pra. P. In vsucapione in obseruatur, ut etiam si minimo momento nouissimi diei possessa sit res, nihilominus repleatur vsucapio, nec totus dies exigitur ad explendum constitutum tempus. Quod verum putant, gl. in d. l. in vsucapione, & in d. l. in vsucapionibus, in vsucapionibus rerum, quae sunt cum titulo & bona fide: at in praescriptionibus 30. vel 40. annorum, dicunt non exigi. Et sic tollunt antinomias legum dicebantur, in omnibus temporalibus actionibus, nisi nouissimus totus dies impleatur, non finiri obligationem, ut in l. in omnibus, 5. de action. P. l. denique, §. minorum, de min. 25. an. l. anniculus, de verb. sign. l. §. si non sint, §. quid erit, de auro & arg. leg. ¶ Nec igitur proficit praescriptioni dies intercalaris, l. 2. de diuer. et temp. pra. Ceterum dicemus tempus incipere secundum diuersam negotiorum qualitate. Nam si agamus de actionibus tollendis, a die, qua agitantur potuit, incipit tempus, non antea: ut si dos restituenda, vel alia res sit sub conditione, vel certa die, tempore tamen elapso incipit praescriptio & negligentia, l. 1. §. annus, quam actio, de pecu. est anna, l. cum notissimi, §. illud, de praescrip. 30. vel 40. ann. l. 2. §. si sub conditione, pro em. P. Sic contra vocatum ex substitutione, non incipit praescriptio rerum restituendarum, nisi a tempore quo substitutioni locus est, l. fin. §. fin. autem, C. com. de lega. Et pignoratitia actio, quae tollitur 30. an. lapsa, a tempore eo quo nata est, & potuit moueri, videlicet ab eo

tempore, quo satisfactum est creditori, vel pecunia oblata & consignata est, incipit praescriptionem, Host. in Sum. de praescrip. §. quare praescribi possunt, circa fin. per l. si rem alienam, §. omnis, d. p. g. ult. P. Papinianus in bonis vacantibus, ita statuit, l. intra quatuor, 10. §. quadriennii, de diuer. tem. praescrip. P. de ferendis fisco, vel vsucapientis quadriennio, Quadriennii tempus non ex opinione hominum, sed ex substantia vacantium bonorum, dinumerandum. Quatuor autem, inquit eod. anni, post irritum testamentum factum, & inest aut possessionem ab omnibus repudiatam, qui gradatim potere debuerunt, vel post temporis finem, quod singulis est praestitutum, computabitur. In emtis rebus praescribendis, & initium contractus perfecti, l. 2. pro emto, 3. pro soluto. & traditionis inspicimus ratione bonae fidei, quae tunc in possessione incipienda exigitur, leg. si aliena res, 10. §. l. iusto, §. §. si possessionis, de vsucapionibus, in P. In aliis facultate experiendi, pro reuocatione rerum suarum, negligentibus dominis currit praescriptio, explicatur in l. 1. §. 2. de diuer. et temp. praescrip. P. c. biduum, 2. q. 6. c. super eo, 23. de rescrip. Tradit & Gomes ad reg. Can. de anna. possess. q. 68. per l. cum notissimi, de praescrip. 30. vel 40. an. regulam, quod de iure non currit contra aliquem praescriptio super iure aliquo, quam prius ceter illud ius fuisse in esse productum. ¶ Ideo igitur dicunt praescriptionem annuae pensionis incipere principio cuiusque anni, Cyn. in d. l. cum notissimi, §. in his, & in decis. Cap. Thol. 342. Masuer. perro tradit in praxi, tit. de praescrip. §. 12. per l. competit, & l. male agitur, de praescrip. 30. vel 40. an. quod emphyteota praescribit censum seu annuam praestationem per 30. annos, non tamen directum dominium, nisi praecesserit contradictio. Item si solum soluat partem census per triginta annos praescribere in residuo, idem eod. §. 13. per Bart. in l. si prius, de aqua plu. arc. P. ¶ Continuatio igitur temporis constituit etiam in praescriptione ne exigitur, l. 2. C. de praescrip. long. temp. Quare cauendum est, ne incidat in eam usurpatio. Usurpatio, ut ait Paulus Iurif. l. 2. de vsuca. P. l. naturaliter, §. eo est vsucapionis interruptio. Oratores autem frequentem usum vocant. Et ita inscriptio rubr. De vsucapionibus & usurpationibus perhibetur esse in Pandectis Florētinis ab Antonio Augustino, hb. 2. emend. Frequens vsus, constans & continuatus non est, sed a pluribus interceptus, & in vno discontinuus.

¶ Interruptio igitur vsucapionis, vel naturaliter vel ciuilitate accidit. Naturaliter vel factio naturae, vel hominis. Naturae factio, ut si res quae possidebatur, ut fundus flumine vel mari fuerit occupatus: definit enim tunc possessio dici naturalis, l. 3. §. Labeo, & leg. Pomponius, & l. qui vniuersas, §. item quod a mari, de acquir. possess. P. l. sacra loca, §. 1. de rerum diuis. Factio hominis item, si quod possidentis sacrum fiat, si mortuū intulerimus eo, si in eam possessionem praetore auctore per alium itum sit, d. l. qui vniuersas, §. si. Si ex ea deiecit simus, d. l. naturaliter, de vsucapionibus. Si possessor capiatur ab hostibus, statim enim atque intra septa & praesidia hostium ductus est, naturalis vsucapionis interpellatur possessio: cum qui possidet ab alio possidere nequeat, l. sic eueniet, ad l. Iuliam, de adulter. P. l. homo liber, §. quicquid, de acquir. rer. dom. P. Et proinde qui iure postliminii redeunt, ne uia possessione etiam in rebus suis obit edis egent, si medio tempore nemo res eorum occupauerit, l. cum heredes, §. 1. de acquir. possess. P. l. si quis pro emto, de vsucapionibus. Cum enim postliminium fictionem iuris habeat, & possessio magis facti, quam iuris sit, iuris fictionem ea non recipit, ut continuata videatur, l. denique, quibus ex causis manumit. non lic. Pandect. l. 1. §. l. possessio, §. qui in aliena, de acq. possess.

¶ Ciuilitate igitur interruptitur vsucapio, si per actus legitimos & ciuiles controuersia de possessione moueatur: veluti primum, si causa in iudicium de ducta & contestata, de iure possessionis dubium mouetur, l. nemo ambigit, eo. C. Atque litis contestatio sic interruptit vsucapionem, ut possessio sequens non possit prodesse iuncta priori, l. mor & litis, C. de rei vindica. l. 3. §. l. nec bona fide, C. de praescrip. long. temp. Quinimo interrupta hac contestatione, vsucapione seu praescriptione, quamuis minoris erit ea temporis, quae caepa erat, desiderantur in redintegranda praescriptione quadraginta anni ab vltima die litigii computandi, l. §. exceptis, de annal. except. l. fin. de praescrip. 30. vel 40. ann. C. placuit, in 2. §. hac, de praescripionibus, in l. 16. q. 3. in aliis quamuis interruptionibus, quam per litis contestationem, requirantur tantum 30. anni restituendis, d. c. §. §. ibi gl. Dummodo haec contestatio fiat coram idoneo & suo iudice, l. per. C. ne de stat. defuncti. Obtinuit etiam, ut si contestatio vel vocatio in ius fieri non potest, propter infirmam aduersarii possidentis potentiam, absentiam, infantiam sine tutore, vel ob penuriam iudicis, sufficiat oblatio libelli & protestatio vice contestationis, secundum formam traditam in l. 2. Cod. de anna.

exception. & in c. placuit, 2. §. hæc de præscriptionibus, in l. 16. q. 3.

7 ¶ Secundo, ¶ si quis completa præscriptione cautiones, ex quibus possidet, innouet, interpellatur præscriptio & possessio prior interruptitur, & non prodest. *l. cum notissimi, §. sed & si quis, de præscript. 30. vel 40. ann.* ¶ Tertio ¶ interruptitur longi vel longissimi temporis præscriptio, si precibus impetrata sit a princip e, & eius re gratia executor rescripti datus & missus sit, *l. licet, §. 2. eo. tit.* Executor potro nõ expectatur in annalibus præscriptionibus, quæ solum precum & libelli facta principi oblatione interruptuntur, sine contestatione, *l. 2. quand. libell. princ. obl. facit lit. contest. l. 2. de an. excep. C.* In istis tamen Guido Pap. distinctionem adhibet, *Guid. Pap. decis. 416. nu. 2.* & ait, præscriptionem longissimi temporis inductam in odium negligentium, interrupti per simplicem citationem: vt in l. omnes, & l. cum notissimi, de præscript. 30. vel 40. anno. Si citatio instruat vocatum, de qua re agatur: aliter minime simplicem citationem interrumpere, quia hinc nulla colligi potest negligentia, *idem eod. §. decis. 488. Masuer. in pra. tit. de præscri. nu. 11. per lex multis, de ann. excep.* Aliam vero præscriptionem, quæ in fauorem præscribentis est, in bonis mobilibus cum titulo & bona fide, ait non interrupti per litem contestationem, & multo minus per citationem solum, sed tantum per sententiam diffinitiuam, per l. si post acceptum, de rei vind. P. l. 2. §. fin. de vsucap. pro emto. Aliam autem mediam præscriptionem ait, inter odiosam & fauorabilem 10. vel 20. ann. cum titulo & bona fide. Et in hac mediam viam sequendam, vt interruptatur per litem contestationem, non per simplicem citationem: & ita de ea intelligi l. more litis, C. de rei vind. Aliam autem esse præscriptionem, quæ currit sui natura, non considerato odio vel fauore, vt in actione rehdhibitoria, & quanto minoris: & hæc interrupti per solum contestationem vel oblationem precum factam principi, & ita intelligi l. 1. & 2. quand. libell. princ. dat. lit. contest. fac. C. ¶ Quarto ¶ interruptio ciuili sit, si quis præscribit ex contractu debitum, vsuras debitas soluat: quia currit præscriptio a die tantum non solutarum vsurarum, *l. si quis emtionis, §. si. de præscrip. 30. vel 40. ann.* & per sy nodalem proclamationem, *ca. sanctorum, 10. de præscrip.* ¶ Sunt ¶ alia quæ ad interruptionem referuntur, quæ tamen non omnino eo pertinent. Et proinde dico, aliquando etiam ciuilitate aut naturaliter, non quidẽ omnino interrupti præscriptionem, sed suspendi conceptam: vt aliquanto tempore eius continuatio quiescat medio tempore, quod subducitur ab omni lapsu temporis, vt minime nocuum. Differtque hæc suspensio possessionis ab interruptione prædicta, quod interruptione facta, prior possessio non prodest: sed si postea quis velit præscribere, de nouo debet incipere possessionem, *l. cum heredes, §. 1. de acq. possess. l. 1. nec bona fide, de præscrip. long. temp. C.* At vbi suspenditur præscriptio subdacta quietis tempore, posterior possessio cum priore coniungitur. Quod exemplis palam fiet. ¶ Primum ¶ in ecclesia, cuius iura sede vacante præscribi non possunt, & si ante vacationem cepta fuerit præscriptio, hoc tempore continuari nequit: & si de pastore prouisum fuerit, continuabitur quidem prior possessio, subdacto tamen tempore vacationis, *c. i. in c. gl. fin. & c. auditis, & c. de quarta, de præscri. c. 1. 2. 3. ne sede vaca. c. quia diuersitatem, de concess. præben.* ¶ Aliud ¶ est in muliere exemplum, aduersus quam non currit præscriptio dotalium rerum pendente matrimonio, & nisi a die, quo agere ipsa potuit, vel post matrimonium vel pendente eo, vergente marito ad inopiam, *l. in reb. §. omnis, C. de iure dot. l. cum notissimi, §. illud, de præscrip. 30. vel 40. an. C.* Quod quidem de cepta vsucapone dotalium ante constitutionem earum in dorem putant verum esse, vt pendente matrimonio non possit continuari præscriptio. Quod tamen negat Triphoninus Iuriconsultus, *in l. si fundum, 16. de fundo dot. P.* nisi dicamus responsum eius corrigi iure nouissimo, per d. §. omnis, vel intelligendum, quando maritus est soluendo, & præscriptio eius culpa facta est, eo quod cum possit non reperierit: tenetur enim tunc luere: contra autem, si mulier res suas dotales prosequatur. Ego tamen verius puto, ceptam vsucapionem, contra mulierem pendente matrimonio perfici, & secundum Triphonini distinctionem maritum aliquando teneri, aliquando minime. Rationem nobis videntur assignare duo insignes Iurisc. Papin. & Vlp. Alienationes enim, inquit Papin. *l. alienationes, 13. fam. ercisc. P.* post iudicium acceptum interdita sunt, dumtaxat voluntarie, non qua vsucapionem causam & originem iuris habent, necessariam. Sed si vsucapio apio fuerit cepta, ait Vlp. *l. sed si vsucapio, 14. eo. tit. ab eo qui heres non erat, ante litem contestatam, & postea impleta fuerit, rem de iudicio subducit.* Vt quauis lex Iulia prohibeat alienationem do-

talium, *l. vn. §. cum lex Julia, C. de rei vx. act. §. 1. quibus alien. lic. vel non, cum similit.* tamen non videntur pertinere ad eam legem, quæ iam cõperunt ante matrimonium alienari. Alienationis enim species est vsucapio, *l. alienationis, de verbor. signif. l. 1. de fun. dot. C.* ¶ Quamobrem ¶ aliud exemplum istius suspensionis præscriptio nis & 3. proferatur in tempore hostilitatis, quo durante nõ currit præscriptio, *c. prima actione, 16. q. 3. l. post limum, de capi. & poss. reuer. P. c. ex transmissa, de præscr. & si cepta ante hoc tempus fuerit præscriptio, non interruptur, sed subdacto eo tempore hostilitatis, reliquum tempus præterito iungitur ad continuationem possessionis, *Inno. & DD. in d. c. ex transmissa, facit c. solite, de maior. & obed. c. auditis, c. de quarta, de præscr. Bal. in l. imperialis, de pace cõf. in extran. feud. per illum rex. Cosmos Gaynier. ad §. 1. & ad verbu hostilitatis, de pacif. poss. in præscr. antl.* ¶ Quartum ¶ exemplum in præscriptio, quæ fit contra filium fa. Nam consentiunt omnes quidem aduersus eum, quandiu in potestate patris est, non currite præscriptionem, quia eo tempore agere non potest pro suis rebus: & tantum a potestate liberatione computandum tempus, *l. 1. & fin. de ann. excep.* ¶ Quintum ¶ in minore, in quo præscriptio quidem cepta contra patrem, in eius persona continuatur secundum ius antiquum, quamuis daretur pro tempore minoris ætatis restitutio in integrum, *l. Amylius Largianus, 39. de min. 25. ann. P. l. 1. C. si aduer. vsucap. Sed hodie quiescit præscriptio, ne instituitur pendente minoritate, *l. si in qui. cau. in integ. rest. non est necess. C.* Et est subducenda a præscriptione contra res eorũ ætatis impubes, *l. cum notissimi, in prin. & l. licet, ver. nec sufficit, de præsc. 30. vel 40. an. l. non est in cognisum, C. qui non obis. lon. temp. præsc.* Cum enim res minorum prohibeantur sine solemnitate alienari, *in l. lex que tutoris, de adm. tut. C. o. tit. de prædis & alis reb. min. sine dec. non alie. C. tit. de præd. & al. reb. mino. P.* prohibentur quoque vsucapio, quia & vsucapio, vt diximus, alienationis species est. ¶ Subducitur ¶ etiam & ratio temporis, vt non obis illis, qui adfuerint ob ministeriũ principis, publicumve obsequium, quãdiu in ministerio versantur, *l. 2. quib. non ob. lon. temp. præscr. C. l. 1. & l. inter eos, in fi. ex quib. cau. maior. l. 1. & l. videlicet, eod. tit. P. l. absentia, de reg. iur. id;* per restitutionem saltem in integrum, vt quãdo de præscriptione restituenda, instituta pendente captiuitate agitur redeunte capti uo iure postliminii, *l. ab hostibus, 15. & l. ai prætor, 23. §. pen. ex quib. cau. maior. P.* ¶ Tradit ¶ etiam Masuer. in præxi, de præscr. nu. 8. post Barr. ad l. 3. §. Labeo, de acq. poss. subduci etiam debere a cursu temporis præscriptionis fundi inuudati tempus, quo fundus remanet inuudatus.**

De titulo vsucapionis seu præscriptionis.

CAP. 7.

- 1 Titulus quid generaliter, & in vsucapionibus, 2.
- 3 Titulus in vsucapione qualis esse debet, & insigniores titu. 4. §. 5. & seq. 7. 8. 9. 10. 11. 12.
- 6 Præscribi non possunt res inalienabiles, vel lege, vel prohibitionis restatoris, & res minorum.
- 10 Error iustus in præscriptionibus omnibus prodest.
- 12 Præscribens omnia re, quam præscribit, tanquam sua vti debet: at loquitur nihil agit.
- 13 Titulus in quibus præscriptionibus non exigitur.

Titulus ¶ id generaliter dicitur, per quod aliud ab alio distinguitur, ambiguitatem & incertitudinem remouendo, vt in rub. *Et nemo prinat. tit. reb. suis vel alie. imponat, vel vela. reg. susp. C.* Hinc epigraphe titulus est, qui quid tractari debeat, breuiter demonstrat, vt Ouidius, *Legerat. huius amor titulum, nomenq. libelli.* Sic titulus nomen accipit rei demonstratæ, & sumitur pro actione, iudicio, possessione, causa, modificatione, signo, *gl. in l. non est ambiguum, fam. ercisc. pro beneficio, & aliis officiis & ministeriis ecclesiasticis, late gl. in c. dudum, in 2. in ver. intrinseca, de elect.* ¶ At ¶ dicemus titulum in vsucapione, esse causam, propter quã quis effectus est possidet. Vt pro suo possidet, qui possidet ex causa, ex qua nobis dominata acquiritur, vel iure gentium, vel iure ciuili. *l. 1. pro suo, in P.* vt si emit pro emtore, id est, tanquam emtor quilibet possidere dicitur. Quamobrem & responsum est tot esse genera possessionis, quot luit causæ acquirendi eius, quod nostrum non sit, *l. 3. §. fin. de acq. poss. P.* vt pro emtore, pro donato, pro dote, pro herede, pro suo, &c.

¶ Constituitur ¶ autem regula generalis maxime pro vsucapionibus & longi temporis præscriptionibus, vt sine titulo iusto præcedente non procedat vsucapio, *l. nullo iusto præcedente, 24. de rei vin. l. si. C. ne de sta. defun. post quinq. quæra, c. si diligenti, de præsc. Exigitur*